

Karolina Bać, Aleksandra Mrózek

Uniwersytet Rzeszowski

Handel ludźmi w Japonii**1. Wstęp**

Handel ludźmi jest tożsamy ze współczesnym rodzajem niewolnictwa, a struktury przestępcze na całym świecie wykorzystują swoje przyszłe ofiary, odwołując się do przymusu, użycia siły oraz oszustw. Handel ludźmi na tle seksualnym w głównej mierze opiera się na wykorzystywaniu w tym celu kobiet oraz dzieci – aż w 80% przypadków¹.

Od dawna w Japonii kulturuje się seks. Można nawet przywołać prąd w sztuce japońskiej nazywany *shunga*, zgodnie z którym tworzono erotyczne grafiki czy drewniane odbitki². Współcześnie kontekst seksualny jest dostrzegany w konkretnym nurcie komiksów pornograficznych – *hentai anime*, który przynosi ogromne zyski twórcom³. Należy wspomnieć także o pornografii w Japonii, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Codziennie firmy specjalizujące się w tworzeniu filmów dla dorosłych produkują kolejne materiały, które następnie są dostępne do kupienia w automatach bądź sklepach. Nie są niczym nadzwyczajnym szkoły, do których uczęszczają młode aktorki filmów pornograficznych.

Pornografia z obecnością dzieci nie jest również prawnie zakazana. Z powodu stałego popytu na udział małoletnich w filmach dla dorosłych Japończycy mogą posiadać takie materiały, ale nie dystrybuować⁴.

¹ D. Moen, *Sex Slaves in Japan today*, „Hitotsubashi Journal of Social Studies” 2012, t. 44, s. 35, 36.

² S. Linhart, *Sex and the floating world. Erotic images in Japan: 1700–1820*, by Timon Screech, „Journal of the Royal Asiatic Society”, 10(3), Reaktion Books, Londyn 1999.

³ M. McLelland, *A Short History of 'Hentai'*, <http://intersections.anu.edu.au/issue12/mcllland.html> (dostęp: 7.04.2022).

⁴ J. McCurry, *Pornography or erotic art? Japanese museum aims to confront shunga taboo*, <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/11/pornography-or-erotic-art-japanese-museum-aims-to-confront-shunga-taboo> (dostęp: 7.04.2022).

Kontrowersyjne werbowania niewolnic seksualnych ciągle pozostają poza sferą zainteresowania opinii publicznej, ponieważ pomimo wielu potwierdzeń tego faktu przez środowisko obrońców praw człowieka, handel ludźmi na tle seksualnym w Japonii cieszy się nikłym zainteresowaniem w mediach.

2. Yakuza – dostawca żywego towaru

Yakuza składa się z członków międzynarodowych syndykatów, a więc zorganizowanych grup przestępczych. Z powodzeniem prowadzi działalność przestępczą od lat. Ani rząd, Policja czy społeczeństwo nie krytykują jej aktywności, a wręcz przeciwnie – ma ciche przyzwolenie od rządzących, aby oferować swoje usługi, czyli kontynuować handel ludźmi⁵.

Japońska mafia jest znana z prowadzenia salonów masażu na szeroką skalę. Jest to jednak tylko zasłona dla prowadzących domy publiczne, gdyż świadczy się tam komercyjne usługi seksualne. W jaskraworóżowych pomieszczeniach mężczyźni zażywają kąpeli z osobistą dziewczyną do towarzystwa. Mogą również skorzystać z obecności kobiety jako towarzyszki w klubach, eskorty do miejsca zamieszkania, masażystki bądź z wielu pozostałych „opcji” dostępnych dla klientów. Takie działania są dopuszczone ze względu na oficjalne powiązanie tych „sklepów” z marketingiem bez elementów seksualnych. Ciekawym przykładem jest firma Casio, która zapewniła swoim klientom 200 hostess na czas pobytu w hotelu w Manili⁶.

Z analizy badań wynika, że wysoki procent wszystkich mężczyzn w Japonii (ponad 50%) korzystał z usług seksualnych. Z kolei 75% dziewczyn spotkało się z sytuacją zachęcania do współżycia seksualnego z dojrzałymi wiekowo mężczyznami. Wyniki jednoznacznie wskazują, jak silnie seksualność jest połączona z tradycyjnymi zachowaniami Japończyków.

W miejscach publicznych, takich jak stacje metro, przystanki, zdarzają się sytuacje mające podtekst seksualny, np. obmacywanie. Molestujący mężczyźni nazywani są *chikan*. Do takich sytuacji dochodzi kilka tysięcy razy w roku⁷.

⁵ N. Dutt, *Yakuza: The Japanese Mafia*, <http://thingsasian.com/story/yakuza-japanese-mafia> (dostęp: 7.04.2022).

⁶ D. Kaplan, *Yakuza: Japońskie podziemie przestępcze*, University of California Press, 2014, s. 236.

⁷ A. Jones, *Human Trafficking, the Japanese Commercial Sex Industry, and the Yakuza: Recommendations for the Japanese Government*, <http://www.inquiriesjournal.com/articles/1265/human-trafficking-the-japanese-commercial-sex-industry-and-the-yakuza-recommendations-for-the-japanese-government> (dostęp: 7.04.2022).

3. Historia handlu ludźmi

Problem handlu ludźmi istnieje od zarania dziejów, jednakże zainicjowano postrzeganie go jako zagrożenie dopiero od roku 2003, kiedy zaczął obowiązywać Protokół Narodów Zjednoczonych o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi (w skrócie UNTIP)⁸, który zawiera światową definicję handlu żywym towarem przyczyniającą się do podniesienia jakości ścigania bądź kryminalizacji.

Międzynarodowa Organizacja Pracy stanęła na stanowisko, że przez pojęcie „handel ludźmi” należy rozumieć pewien rodzaj niewolnictwa. Organizacje przestępcze coraz częściej specjalizują się w popełnianiu tego procederu. Analizując produkt krajowy brutto z roku 2009, można zauważyć, że w Azji Południowo-Wschodniej 2–14% uzyskanego PKB pochodziło z handlu ludźmi. Z kolei jedynie w samej Japonii procent ten wahał się w granicach 1–3% całości⁹.

Dzięki opracowywanym raportom ONZ¹⁰ bądź Departamentu Stanu USA¹¹ możemy dowiedzieć się, że handel ludźmi jest często połączony z wykorzystaniem seksualnym. Dodatkowym utrudnieniem jest akceptacja takich działań przez funkcjonariuszy publicznych spowodowana powszechnie występującym w Japonii zainteresowaniem seksualnością, jak również aktywnością w tej sferze yakuzy¹².

Historia mafii japońskiej i handlu ludźmi, a dokładnie kobietami do towarzystwa sięga czasów II wojny światowej. Z usług korzystali ówczesni panujący, aby móc zagwarantować swoim żołnierzom cesarskim „rozrywkę”. W przeważającej większości wywożono obywatelki z Korei Południowej, ale również handlowano kobietami z innych państw Azji, które znalazły się pod japońską dominacją. Po zakończeniu II wojny światowej japońska mafia oferowała usługi dziewczyn – masażystek dla amerykańskich żołnierzy. Pomoc rządzących w tym procederze została utajniona, a winę zrzucano na kobiety, które posądzono o samowolne rekrutowanie się do yakuzy, by świadczyć usługi jako prostytutki. Tak też rozpoczęła się szersza aktywność na płaszczyźnie pornografii, dystrybucji narkotyków, turystyki o charakterze seksualnym

⁸ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/protocol-prevent-suppress-and-punish-trafficking-persons> (dostęp: 7.04.2022).

⁹ Revista Trans-pasando Fronteras, *Human Trafficking and the Sex Industry in Japan*, https://www.academia.edu/11440205/Human_Trafficking_and_the_Sex_Industry_in_Japan (dostęp: 7.04.2022).

¹⁰ <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/global-report-on-trafficking-in-persons.html> (dostęp: 7.04.2022).

¹¹ <https://www.state.gov/reports-office-to-monitor-and-combat-trafficking-in-persons/> (dostęp: 7.04.2022).

¹² A. Jones, *Human Trafficking...*

w połączeniu z handlem kobietami na skalę globalną. Co ciekawe, działalność yakuzy nie spotykała i nadal nie spotyka się ze społeczną represją¹³. Powszechnym widokiem w Japonii są neonowe reklamy kilku tysięcy salonów z usługami „dziewczyń masażystek”, w których dochodzi do prostytucji¹⁴.

Organizacja Polaris Project Japan w sondażu opublikowanym w maju 2012 r. wykazała, iż jedynie 4,8% respondentów miało wiedzę na temat bezprawności handlu ludźmi. Z tego tylko 2,1% ankietowanych było świadomych, że kobiety oraz dzieci są ofiarami handlu żywym towarem¹⁵.

W roku 2005 Amnesty International stanęło na stanowisku, że Japonia jest największym krajem przyjmującym ofiary handlu ludźmi. Z kolei z Azji Południowo-Wschodniej, Europy Wschodniej oraz Ameryki Południowej do Japonii trafiają ogromne liczby ofiar tego procederu. Japonia jest uznawana za jeden z krajów mających najpoważniejszy problem z handlem ludźmi wśród największych demokracji¹⁶.

W celu skutecznego zwalczania handlu ludźmi w Kraju Kwitnącej Wiśni należy udzielić pomocy w rozpoznawaniu ofiar handlu, w tym stworzyć obszarowy system przeciwdziałania temu procederowi, zlikwidować yakuzę, a także ustawodawczo zakazać działalności w zyskowym przemyśle erotycznym.

4. Światowy problem handlu ludźmi

Nieodłączne skutki handlu żywym towarem to wzrost skali przestępczości zorganizowanej, zatracenie podstawowych praw człowieka, intensyfikacja niebezpieczeństwa związanego z przenoszeniem chorób wenerycznych, takich jak HIV bądź AIDS¹⁷.

Zanim podejmie się temat handlu ludźmi, należy skupić się na zjawisku wyzysku. Przez to pojęcie można rozumieć niewolnictwo o charakterze seksualnym, uzyskiwanie organów, pracę pod przymusem bądź zmuszanie dzieci do żebrania czy aktów agresji¹⁸. Pierwsze działania zmierzające do penaliza-

¹³ K. Watanabe, *Trafficking in Women's Bodies, Then and Now: The Issue of Military 'Comfort Women'*, „Women's Studies Quarterly” 1999, 27(1/2), s. 19–31, <http://www.jstor.org/stable/40003395> (dostęp: 7.04.2022).

¹⁴ J. Hongo, *Law bends over backward to allow 'fuzoku'*, The Japan Times Online, 2008, <https://www.japantimes.co.jp/news/2008/05/27/news/law-bends-over-backward-to-allow-fuzoku/#.WrbD3IjFKM8> (dostęp: 7.04.2022).

¹⁵ D. Moen, *Sex Slaves...*, s. 35, 36.

¹⁶ Tamże, s. 40.

¹⁷ J. Siekiera, *Handel żywym towarem – przyczyny i skutki dla społeczności międzynarodowej*, <https://trimarium.pl/handel-zywym-towarem-przyczyny-i-skutki-dla-spoleczności-międzynarodowej/> (dostęp: 7.04.2022).

¹⁸ <https://www.stopthetraffik.org/about-human-trafficking/types-of-exploitation/> (dostęp: 7.04.2022).

cji handlu ludźmi miało miejsce w 1999 r., kiedy z inicjatywy Stanów Zjednoczonych oraz Argentyny zaproponowano protokół sprzeciwiający się temu procederowi¹⁹. Z kolei w listopadzie 2000 r. na 55 sesji Organizacja Narodów Zjednoczonych przyjęła Konwencję w sprawie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz 3 lata później Protokół Narodów Zjednoczonych o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi (w skrócie UNTIP)²⁰.

Departament Stanów Zjednoczonych podaje, że 800 tysięcy osób rocznie zostaje uprowadzonych w celu handlu ludźmi. Dochód z handlu żywym towarem może wynosić nawet 31,6 mld dolarów rocznie, z czego 27,8 mld dolarów pochodzi z wykorzystania kobiet i dzieci w celach komercyjnego biznesu seksualnego, a kwota 3,8 mld dolarów pochodzi z handlu ofiarami wykorzystywanymi dla potrzeb ekonomicznych²¹.

Dzięki opracowanym raportom przez Departament Stanu USA posiadamy informacje na temat rozwoju handlu ludźmi od 2000 r.²² Z kolei od 2010 r. jest wydawany Globalny raport o handlu ludźmi publikowany przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości²³.

5. Japońska mafia jako inicjator handlu ludźmi w Azji Wschodniej

Kontynuacja działań yakuzy związanych z handlem ludźmi miała miejsce w czasie wzrostu znaczenia turystyki w Japonii oraz dobrego kursu waluty państwowej – jena w latach 70. i 80. XX w. To spowodowało znaczną migrację oraz większą liczbę Japończyków w Korei, których celem było odwiedzenie miejsc z mafijnymi kobietami do towarzystwa²⁴. Ważnym punktem programu podczas wycieczek po Azji były *kisaeng*, czyli kobiety, które podobnie do gejsz, trzymały się rozmową, śpiewem bądź grą na instrumencie²⁵, jednakże z czasem zostały utożsamione z prostytutkami. Kobiety yakuzy były główną atrakcją aż dla 80% mężczyzn, co miało przełożenie na reklamowanie *kisaeng* przez linie lotnicze Japan Air Lines jako jednej z najważniejszych rozrywek dla turystów w Korei Południowej²⁶.

¹⁹ <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/protocol.html> (dostęp: 7.04.2022).

²⁰ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/konwencja-onz-w-sprawie-miedzynarodowej-przestepczosci-zorganizowanej> (dostęp: 7.04.2022).

²¹ D. Moen, *Sex Slaves...*, s. 37.

²² <https://www.state.gov/reports> (dostęp: 7.04.2022).

²³ <https://www.unodc.org/unodc/data-and-analysis/glotip.html> (dostęp: 7.04.2022).

²⁴ A. Jones, *Human Trafficking...*

²⁵ *Słownik PWN*, <https://sjp.pwn.pl/sjp/gejsza;2461177.html> (dostęp: 7.04.2022).

²⁶ A. Jones, *Human Trafficking...*

Mafia japońska nie ograniczyła się jedynie do Korei. W latach 70. XX w. poszerzyła zasięg działalności turystycznej aż do Tajlandii oraz Filipin, w których oprowadzano przyjezdnych Japończyków po placówkach z dziewczynami do towarzystwa. Dzięki kooperacji yakuzy i lokalnych grup przestępczych dochodziło do handlu córek z ubogich rodzin i oddawania ich jako prostytutki²⁷.

Przełomem w tolerancji działalności yakuzy były lata 80. XX w., kiedy to bunt wzniosły Japonki. Domagały się, aby szef rządu powstrzymał handel kobietami przez mafię. Skutkiem tego był mniejszy wskaźnik działalności w turystyce seksualnej, jednakże komercja seksu była nadal bardzo wysoka. Protest kobiet odbił się na zmianie sposobu „użyczenia” kobiet przez yakużę. Japończycy nie musieli trudzić się wycieczkami, ponieważ mieli możliwość skorzystania ze specjalnie sprowadzanych do kraju kobiet do towarzystwa. Turystyka seksualna skupiła się w większości na uprawianiu seksu z małoletnimi²⁸.

Handlarze wykorzystujący kobiety w dużym japońskim „seksbiznesie” zmuszają ofiary nakładając na nie długi sięgające 50 000 dolarów. Metoda „niewoli za długi” polegająca na kontrolowaniu ofiar handlu ludźmi jest najczęściej stosowaną przez handlarzy niewolników seksualnych na całym świecie. Taki dług jest ponoszony przez osobę będącą przedmiotem handlu z powodu kosztów związanych z rekrutacją, uzyskaniem dokumentów podróży, kosztami podróży, wyżywienia, zakwaterowania i kosztami transportu, opłatami za łapówki płacone urzędnikom państwowym i organom ścigania oraz kwotami zakupu, które uiścili nabywcy. Koszty te są niekiedy zawyżone, a do tego dochodzą niebotyczne odsetki. W całym procesie bierze udział nie tylko lokalny rekruter, ale również przewoźnik, dystrybutor, ostateczny kupujący, jak również ci, którzy z nimi współpracują lub dla nich pracują. Skala zaangażowania wszystkich podmiotów biorących udział w handlu ludźmi na tle seksualnym ukazuje, jak bardzo zyskowny jest biznes związany z kupowaniem oraz sprzedawaniem kobiet i dzieci. Tylko same niewolnice seksualne nie otrzymują wynagrodzenia, a także nigdy nie mają szansy spłacić „długu”, niezależnie od tego, jak ciężko pracują. W ten sposób pozostają w niewoli długu, z której nie ma żadnego sposobu, aby się wydostać²⁹.

6. Przeciwdziałanie handlowi ludźmi w Japonii

W roku 2004 Japonia zajęła niechlubne miejsce na Drugiej Liście Obserwacyjnej. Rząd wprowadził Narodowy plan działania na rzecz zwalczania

²⁷ Tamże.

²⁸ Tamże.

²⁹ D. Moen, *Sex Slaves...*, s. 35, 36.

handlu ludźmi, a także doprowadził do znowelizowania Kodeksu karnego przestępstwa kupna i sprzedaży osób, a także samego handlu ludźmi, czyli czynów polegających na transporcie, przekazywaniu oraz przetrzymywaniu ofiar uprowadzenia w celu ich kupna bądź sprzedaży. Przepisy ustawy przewidują karę od roku do 10 lat pozbawienia wolności³⁰.

Kraj Kwitnącej Wiśni początkowo nie przychylił się do Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi uzupełniającego Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Dopiero został podpisany w grudniu 2002 r. oraz zatwierdzony przez Sejm w czerwcu 2005 r.³¹ W roku 2004 Japonia zaczęła być pojmowana przez Departament Stanu USA jako kraj, który nie zapewnia bezpieczeństwa, nie represjonuje przestępczości, a jedynie zezwala na handel zagranicznymi niewolnikami seksualnymi. To doprowadziło do uruchomienia w latach 2004–2005 Narodowego planu działania na rzecz zwalczania handlu ludźmi oraz przestępstw kupna i sprzedaży ludzi. Dodatkowo w ustawie o kontroli imigracji z 2006 r. w artykule 2 została zawarta definicja handlu ludźmi, a tym samym uznano ten proceder za przestępstwo wyzysku w myśl art. 3 UNTIP.

Rządzący przeprowadzili także kampanię informacyjną, która miała za zadanie unaocznić, jakim wstrząsającym zjawiskiem jest handel ludźmi. Zajęto się dystrybucją kilkunastu tysięcy plakatów oraz broszur w miejscach publicznych oraz sfinansowaniem akademika dla ofiar handlu ludźmi z Tajlandii³².

Działając zgodnie z UNTIP, ofiary handlu żywym towarem mają zagwarantowane: opiekę medyczną, prawną, lokale mieszkalne bądź pobyt w schronisku, a także wsparcie w repatriacji. Powstało również Kobiectwo Biuro Konsultacyjne, którego zadaniem jest zapewnienie schronienia oraz niesienie szerokiego rodzaju pomocy³³.

Pomimo działań rządu, w raporcie z 19 czerwca 2012 r. po raz kolejny Japonia znalazła się na 2 miejscu, a tym samym 12 raz z rzędu w rankingu prowadzonym przez Departament Stanów Zjednoczonych dotyczącym handlu ludźmi. W roku 2012 podjęto nikłe kroki w celu zniwelowania tego procederu. Rząd zgłosił jedynie 19 przypadków popełnienia przestępstwa oraz aresztowano 24 osoby. Kary wahały się od roku do 4,5 lat pozbawienia wolności. Te statystyki ukazują, iż władze państwowe traktują problem handlu ludźmi nadal bardzo powierzchownie³⁴.

³⁰ Tamże, s. 39, 40.

³¹ https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000108.html (dostęp: 7.04.2022).

³² A. Jones, *Human Trafficking...*

³³ <https://www.refworld.org/docid/577f95f031.html> (dostęp: 7.04.2022).

³⁴ D. Moen, *Sex Slaves...*, s. 40, 41.

Mimo że Japonia oferuje wiele usług ofiarom handlu ludźmi, nie reklamuje ich w dostateczny sposób. Krajowa Agencja Policji nie posiada ekspertów językowych, którzy pomogliby w tłumaczeniu zeznań pokrzywdzonych, a często ofiary z zagranicy nie są informowane o przysługujących im prawach do pomocy prawnej, programów pobytu czasowego i repatriacji. Wbrew protokołowi w 2007 r. japońscy urzędnicy repatriowali 16 z 43 ofiar, nie kierując ich do Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji w celu oceny ryzyka i formalnej repatriacji. Wiele z tych kobiet mogło stać się ofiarami represji w ich własnym kraju, ponieważ japońscy urzędnicy nie ocenili odpowiednio ryzyka związanego z odesłaniem ich do krajów pochodzenia. Ponadto, ze względu na ciągłą zdolność, yakuza nadal jest w stanie infiltrować siły policyjne, a wiele ofiar boi zwrócić się z problemem na policję z obawy, że zostaną odesłane do ich oprawcy³⁵.

Ponieważ yakuza jest jedną z czterech najbardziej złożonych organizacji przestępczych na świecie, rząd japoński powinien utworzyć wyspecjalizowaną jednostkę dochodzeniową w ramach Narodowej Agencji Policji zajmującą się przestępczością zorganizowaną. Japońskie siły policyjne wymagają dodatkowych szkoleń, aby lepiej wyposażyc swoich członków w wiedzę niezbędną do wykrywania niestandardowych komercyjnych działań „seksbiznesu” w celu identyfikacji zagranicznych i krajowych ofiar handlu ludźmi. Ponadto dalsze szkolenia mogą pomóc policji w śledzeniu szlaku pieniężnego yakuzy, co może umożliwić rządowi ściślejsze monitorowanie nowych lub obecnych struktur biznesowych japońskiej mafii³⁶.

7. Polaris Project Japan

Polaris Project to organizacja non-profit, która walczy z handlem ludźmi i wykorzystywaniem seksualnym kobiet i dzieci. Została założona w 2002 r. w Waszyngtonie USA. W roku 2004 w Tokio uruchomiono japońskie biuro. Działania i projekty organizacji obejmują docieranie do ofiar, wielojęzyczną infolinię, wsparcie dla ofiar oraz warsztaty dla agencji publicznych i rządowych na stanowiskach bezpośredniego kontaktu z ofiarami.

W ciągu ostatniego roku PPJ otrzymywało wiele telefonów nie tylko od tradycyjnych ofiar handlu ludźmi – cudzoziemek złapanych w sidła przemysłu seksualnego – ale także od japońskich nastoletnich dziewcząt, które zostały zwabione lub zmuszone do pracy w branży seksualnej i nie mogą się wydostać, a czasami nawet zostały poproszone przez własnych rodziców o pracę

³⁵ A. Jones, *Human Trafficking...*

³⁶ Tamże.

w branży, aby zarabiać pieniądze dla członków rodziny. Wiele z tych ofiar jest rekrutowanych przez Internet i/lub sprzedawanych na portalach społecznościowych przez ich sutenerów.

Narodowa Agencja Policji poinformowała w 2008 r., że portale internetowe i portale społecznościowe są siedliskiem przestępstw seksualnych wśród dzieci, przewyższając internetowe portale randkowe (które pierwotnie były centrum handlu ludźmi w celach seksualnych). Trudno jest zmierzyć skalę problemu, ponieważ żadna japońska agencja rządowa nie podjęła próby przeprowadzenia kompleksowej ankiety, a prawa chroniące dzieci są administrowane przez wiele różnych agencji rządowych i ministerstw, które nie dzielą się informacjami, ani nie współpracują ze sobą.

Aby zapewnić skuteczną i systematyczną interwencję w celu zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu nieletnich i pomocy ofiarom, Polaris Project uruchomiło stronę internetową. Polaris Project współpracuje również z Dziecięcym Komitetem Praw Człowieka Japońskiego Stowarzyszenia Prawników, Prefekturalnych Centrów Kobiet i Schronisk dla Dzieci, aby zapewnić dzwoniącym dzieciom najlepszą możliwą opiekę i poradę. Promocja organizacji skupia się także na witrynach popularnych wśród japońskiej młodzieży, aby upewnić się, że wiadomość dotrze do osób najbardziej narażonych. Japoński Projekt Polaris szacuje liczbę ofiar handlu ludźmi z zagranicy w Japonii w maju 2012 r. na ponad 54 000 osób³⁷.

Zakończenie

Handel ludźmi w celu wykorzystania seksualnego to duży problem w prawie każdym kraju na świecie, również w Japonii. Yakuza współpracowała z rządem japońskim już od czasów II wojny światowej, aby zapewnić imperialnym żołnierzom „kobiety pocieszenia”. Dzięki temu mafia przekształciła się w zorganizowaną grupę przestępczą zajmującą się turystyką seksualną, handlem kobietami do Japonii, przedsiębiorstwami pornograficznymi, hazardowymi oraz handlem narkotykami. Wpływ yakuzy w Japonii jest stosunkowo silny i akceptowany. Zatem aby ograniczyć handel ludźmi w Japonii, rząd powinien wdrożyć politykę zmniejszania popytu na seks komercyjny i tym samym destabilizacji yakuzy na rynku handlu ludźmi. Według Departamentu Stanu Stanów Zjednoczonych Japonia jest głównym miejscem docelowym, źródłem i krajem tranzytowym mężczyzn i kobiet poddanych przymusowej pracy i handlowi usługami seksualnymi. Ofiarami handlu ludźmi są imigranci płci męskiej i żeńskiej, kobiety i dzieci zwabione do Japonii i zmuszane

³⁷ <https://lhj.jp/english/index.php> (dostęp: 7.04.2022).

do prostytucji, a także obywateli Japonii. Według Departamentu Stanu USA z 2014 r. – Raport o handlu ludźmi: Rząd Japonii nie w pełni przestrzega minimalnych standardów w zakresie eliminacji handlu ludźmi, ale podejmuje znaczne wysiłki, aby to zrobić. Jednak przemysł seksualny ciągle rozwija się i pogłębia wśród społeczeństwa. Japonia wdrożyła niektóre z polityk wymaganych przez UNTIP, ale japońscy urzędnicy nie mają woli realizacji tych inicjatyw politycznych w celu zwalczania handlu ludźmi. Ten brak inicjatywy ze strony urzędników państwowych wydaje się być związany z trzema kluczowymi czynnikami: zapotrzebowaniem na seks ze strony obywateli japońskich, rozpowszechnieniem seksu w kulturze japońskiej, a także szczeblem, na którym yakuzy – strażnicy komercyjnego przemysłu seksualnego – są usytuowani w japońskim społeczeństwie. Popyt napędza handel ludźmi poza granicami Japonii. Aby zapobiec temu procederowi, ważne jest, aby rząd, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe wspólnie reagowały na działania przestępcze yakuzy, a tym samym zatrzymały dochodowość z handlu żywym towarem.

Bibliografia

- Departament Stanów Zjednoczonych, <https://www.state.gov/reports-office-to-monitor-and-combat-trafficking-in-persons/>.
- Dutt N., *Yakuza: The Japanese Mafia*, <http://thingsasian.com/story/yakuza-japanese-mafia>.
- Hongo J., *Law bends over backward to allow 'fuzoku'*, The Japan Times Online, 2008, <https://www.japantimes.co.jp/news/2008/05/27/news/law-bends-over-backward-to-allow-fuzoku/#.WrbD3IjFKM8>.
- Jones A., *Human Trafficking, the Japanese Commercial Sex Industry, and the Yakuza: Recommendations for the Japanese Government*, <http://www.inquiriesjournal.com/articles/1265/human-trafficking-the-japanese-commercial-sex-industry-and-the-yakuza-recommendations-for-the-japanese-government>.
- Kaplan D., *Yakuza: Japońskie podziemie przestępcze*, University of California Press, 2014.
- Lighthouse: Center for Human Trafficking Victims, <https://lhj.jp/english/index.php>.
- Linhart S., *Sex and the floating world. Erotic images in Japan: 1700–1820*, by Timon Screech, „Journal of the Royal Asiatic Society”, 10(3), Reaktion Books, Londyn 1999.
- McCurry J., *Pornography or erotic art? Japanese museum aims to confront shunga taboo*, <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/11/pornography-or-erotic-art-japanese-museum-aims-to-confront-shunga-taboo>.
- McLelland M., *A Short History of 'Hentai'*, <http://intersections.anu.edu.au/issue12/mcllelland.html>.
- Ministry of Foreign Affairs of Japan, https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000108.html.
- Moen D., *Sex Slaves in Japan today*, „Hitotsubashi Journal of Social Studies” 2012, t. 44.
- Refworld, <https://www.refworld.org/docid/577f95f031.html>.
- Revista Trans-pasando Fronteras, *Human Trafficking and the Sex Industry in Japan*, 2014, https://www.academia.edu/11440205/Human_Trafficking_and_the_Sex_Industry_in_Japan.
- Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/konwencja-onz-w-sprawie-miedzynarodowej-przesteczosci-zorganizowanej>.

Siekiera J., *Handel żywym towarem – przyczyny i skutki dla społeczności międzynarodowej*, <https://trimarium.pl/handel-zywym-towarem-przyczyny-i-skutki-dla-spolesznosci-miedzynarodowej/>.

Słownik PWN, <https://sjp.pwn.pl/sjp/gejsza;2461177.html>.

Stop the Traffik, <https://www.stopthetraffik.org/about-human-trafficking/types-of-exploitation/>.

United Nations, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/protocol-prevent-suppress-and-punish-trafficking-persons>.

United Nations, <https://www.unodc.org/unodc/data-and-analysis/glotip.html>.

United Nations, <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/global-report-on-trafficking-in-persons.html>.

United Nations, <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/protocol.html>.

Watanabe K., *Trafficking in Women's Bodies, Then and Now: The Issue of Military 'Comfort Women'*, „Women's Studies Quarterly” 1999, 27(1/2), <http://www.jstor.org/stable/40003395>.

Streszczenie

W artykule zaprezentowano temat handlu ludźmi w Japonii. Skupiono się na nieodłącznych elementach, przyczynach, prawnych i społecznych oddziaływaniach oraz kulturowych odniesieniach. Poruszono udział mafii japońskiej – yakuzy jako głównego inicjatora handlu ludźmi, a także kroki, które należy podjąć, aby zatrzymać daleko idącą komercjalizację przemysłu seksualnego w Kraju Kwitnącej Wiśni.

Słowa kluczowe: handel ludźmi, Japonia, yakuza, przemysł seksualny.

Summary

This paper presents the topic of human trafficking in Japan. It focuses on the inherent elements, causes, legal and social impacts, and cultural references. The involvement of the Japanese mafia, the yakuza, as the main instigator of human trafficking is discussed, as well as steps that should be taken to stop the far-reaching commercialization of the sex industry in the cherry blossom country.

Key words: human trafficking, Japan, yakuza, sex industry.